

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрүүдэй Советэй орган

№ 14 (10691)

1965 оной январин 19, вторник

Сэн 2 мүнгэн

РЕПОРТАЖ

Хабарайгаа таримад хэр бэлдэнэ?

„БУЛАД ХҮЛЭГҮҮДЭЙ“ НОРЁОН ДЭЭРЭ

УРДАНЬ энэ мастерской соо ороходо хүн зон дүүрэн хөөр-сөгөнөжэ, хүд тайха зайгүй гэхээр хаа хаанагүй задалган дөнгө, часть, түмэр түдгэл оёоо онги хэбтэгшэ һэн.

Юрөөл хэн механизаторайн юүтээ хэжэ байһанинэ, али минн үлэршье эльгэжэ байһанинэ мэдэхэн бэрхэтэй бай.

Мүнөө эндэмай тиньэ юүмэ байхагүй. Заһабарилгала эһотой трактор эгээн түрүүн мастерскойн нэгэ захана оруулагдаа, дары эдалагдажа, детальнуудын дээрһөө түсэй киннаар үргэгдэн, ехэ түмэр амбартануудта хэлдээд уаагдана, аршагдана. Ууу заалагдажа, сабар болоһон деталь, частнууды шалгажа-механик Рашид Хакимов, мүн инженер-механик Василий Базаржапов тэгшэ дүнриар хаража, ямарынь шэнэлэн зайха, реставраци хэжэ хөөр бэ, ямарынь тэрэ занлан хөөргөнэ табиха, алининь ехээр мучлаа, хэрэггүй болоо гэжэ тодорхойлно. Тэндэһээ тракторай деталь, частнууд тус тустаа үзэл бүхэндэ тарагдажа зааглана, шэнэлэгдэнэ. Улаан бэлэн болон хэрэгсэлүүдэ байһа хабарилга, холбожо байха тусгаар үзэл бии. Тиньгээ задалгадан трактор үзэл бүхэниинэ дамжаһаар мастерскойнгоо нүгөө захала хүрэтэр хэбтэгшэ, бэлэн болоодо таралга.

Нэгэ үгөөр хэлбэл, урынхидал мэтэ гуша-душан хувий оёооржо, һундалжа байха юүмөн үгы. Үсөөхшье һаа, хүн бүхэн доро доро өөрын ажалтай. Заһабарилгын үзэл бүхэндэ нэгэ-хөөр, дэлгэ захан—гурбан хүн хүдэлэг юм.

— Мастерскойдоо хамта 11 заһабарилгын үзэлтэйди, Тэдэнай дунда задалга, хабарилгын үзэл, хөдөөй часть болон мотооор, коробо, передача гэхэ мэтын үзэлнууд ороһоно. Тэдэндэмай тус тустаа онсо мэргэжэһэн, хүршэл шадабарин эхэтэй 18 механикатор хүдэлдэг.— гэжэ шалгагша-механик Рашид Хакимов хөөрөнэ.

— Заһабарилгы бүхэлэн шэнэ туримаар эмхидхэһэнэйнай ашаар урынхиһаа хүрэггүй үсөөн хүн хүдэлдэг болошье һаа, ажалтай бүтээсэ өнд дээшлээ. Мастерской сооннай уужам, багтаамжадай, хозидшы болошо.— гэжэ МТМ-е дагша Иван Андреевич нэмжэ хэлэнэ.

УЗЭЛ БҮХЭНДЭ хүдэлжэ байһан механизаторуудай тус бүриньэ таатай һайн стол-верстак, зар зэбсэг болон элдэ хэрэгсэлүүдэ халагдажа адыар-шкэф, тар гэхэ мэтэ хозидоор тухаргэһэнэй. Бүхы хэрэгтэй зэбсэг бии.

— Трактор, машинны заһабарилгата хэр ургаһантай яһана, гэжэ асуухала.

— Яаһынь ехээр һайрхажариха юүмэмай хомор, Тиньгэбшье

үзэл урынхидал ороходо заһабарилгын хүдэлмэри гол түлээ яһала бүтээсэтэй яһана. Трактор заһабарилгата 4-дхи кварталайнгаа түсэй болзор соонь дүүргэбди.— гэжэ совхозой главна инженер Дарма-Ринчин Цыренжапов хэбүрүсана.

Эндэ үнгерэгшэ жэлэй дүрбэдэхи квартал соо 32 трактор, тэрэ тооло «Т-54» түхэлэй 21 трактор, мүн «МТЗ» түхэлэй 10, нэгэ «С-80» трактор бэлэн болгодог. Тиньхэдэ шэнэ жэлэй гараһанһаа хойшо баһал хэдэн трактор заһагтаад, үшөө халын һаяар бэлэн болоһон.

— Энэ жэлдэ задасной частраар дутамаг байжа, заһабарилгата зарим тэдэ гээгээ тагтагана. Тиньгэбшье арга хуыһынь бэлдэжэ, зарим деталь, частниень өөһэдөө байда дээрһэн шэнэлэн тааруулаа, зөвөөгоод табиһади.— гэжэ инженер-механик Василий Базаржапов хөөрөнэ.

ХЭРБЭЭ энэһэнэй ургаһа «Т-54» тракторай ехээр элжэ муудалан коробо, передача, тусуенинь опороно катогүүдэ халаг гү, али заводто эльгээдэг һаа, мүнөө тэдэниинэ байра дээрһэн шэнэлэн заһаг (реставраци хэбсэг) боло. Энэһэнэй ашаар мүнэ зөөри, сагыше нилдэд ехэ алмагдана бишу.

— Хэн механизатортай эрхим һайнаар хүдэлнэ? — гэжэ һонирхогдоо.

— Манай штатнабшэ корп.

— Энэһэн һайнаар, тэрэнь муу-гаар худалы тэхын аргагүйд даа. Булал эдэхэй оролдосотойгоор ажаллана. Жэһэнь, энэ электрогагнууриан Михаил Кузьминский гэгшье абаад үзэгтэ. Олоод «алтан гартай» мэргэжэлтэн, Ямарынь орёо нарин юүмье ядалгүй таргажарихдаг.— гэжэ механик Р. Хакимов зугаална.

Нээрэһынь пухэр Кузьминский энэ электрогагнуураар ээд, тусуу зүйлнууды бөө бөөдөн, мүн шэрэм, түмэрэншье яажа гагнажа арга хэрэглэжэ эхилээ. Энэһэн авторчине аргаар гагнаһан ороходо муураггүй гагнаша багатай, түргэшье.

Тэрэнэлэн 30 гаран жэлдэ хүдэлжэ байһан Агафон Фетово тракторай поршневай бүтээгэе заһабарилгата талар дээдэ гарай мэргэжэлтэн болонхой. Тэрэнэй хэдэн хүдэлмэри хэзээдэһы һайн сэнэлэттэй байдаг. Хабарилгын үзэлдэ.— Виталий Вишняков, Александр Нимаев, мүн моторой бүтээгэ-Геннадий Балданов болон бусад бүтээсэ эхэтэй ажаллаара шалгарна.

Совхозой механизаторнууд бүхы трактор, хүдөө ажамын машина, зэбсэгүүдэ мартын 1 болотор эрхим шанартайгаар заһабарилжа, хабарилгата тарилга түгэс бэлдэхэлтэйгээр утгаха зорилготой мууһын ажаллана.

М. НАМЖИЛОВ.
Хэжэнгын совхоз.

КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ БОЛЗОРЬОО УРИД

ЭЭДЭ (Телефонор абтаба). Аймагай томохон ажамынудай нэгэн Тарин совхоз (директор И. В. Тарский, парткомой секретарь М. Г. Токтохон, худалдхы шийдэй комитетай түрүүлэгшэ П. Я. Кречетов) шэнэ жэлэй түрүүлгын үдэрһөө амжалтатай һайнаар хүдэлжэ эхилбэ.

Мүнөө январин 15-дэй мэдээгээр гурвандоо 1000 центнер мяхата тушаажа, кварталайнгаа түсэб болзорһоонь холо урид дүүргэбэ. Артезиинхид бүри намар эртэнһээ хойшо үх-рнууды олоор илгалжа, тусгаар гуртнууды эмхидхэд, малаа һайнаар шахан таргалуулжа эхилбэ һэн. Энэһэнэй ашаар 400 гаран хашаар бөөгнхон болзор соо һайнаар шахаджа, тус тустаа 260—300 килограмм хүрэтэр шэнүүргэйгээр, булта дундаһаа дэһн шалдтай тарганаар тушагдаа. Мүн жэлэй хөрөдхи, гурбадхын, дүрбэдхи кварталнуудта тушаагдахаар нилдэд олон буруу хашрагуд һайнаар түгэжүүлэгдэжэ, шахан таргалуулгана.

Тэрэнэлэн тус ажамынхид гурвандэ һу тушаажа түсэб, даабарилга баһал амжалтатайгаар дүүргэһэн тула шангаар тэмсэжэ байһанхай. Байгша янгарьда совхоз графикайнда ёһоор бүхыдөө 2200 центнер һу тушаажа аад, мүнөө 1000 һайса гаран центнер һу бэлдэхэлэй пунктда оруулаад байна. Тиньхэдэ нэгдэхэй квартал соо 6000 центнер һу тушаагдаха юм.

— Энэ абадан эршөө алдаагүй һаа, гурвандэ һу тушаажа кварталайнгаа түсэб заабол дүүргэбди. Мүнөө жэлдэ совхознай бүхыдөө 30 мянга гаран центнер гэхэ гү, али һондонхойһоонь нилдэд ехэ һу гурвандэ тушаажа гэжэ шийдэ, һу ехээр тушаажа, мала тон бариһантай болоо. Юу гэхэдэ, мүнөө гурвандэ сэнгаар центнер һу 16 түрхитэй болоо. Харин энэһэнэй ургаһа центнер һу 10 түрхитэй 90 мүнгэһэн сэнгаар абадаг һэн. Нүһэй сэнгай дээшлэнһэй ашаар энэ жэлдэ бидэ 200 мянган түхэрин нэмэтэ олоо догод абаха ардтай болободди.— гэжэ совхозой директор Нухэр Тюрский хөөрөнэ.

Г. ИЛЬИН,
манай штатнабшэ корп.

ТОШОН ХАЛЯАГДАНА

Хуурай, нэгэлзы, һүүмэн, Улзэдэ гэгэ дүрбэн хорхойды морёор эйма, луговод Дондон Гылыков үблэдэ тошон ехээр халагдаа дүршлэйтэй. Мүнөө үблэ эдэ горхол дээрэ ехэ мүйһэн хургэгдөөд байһанхай.

Республикын луговодуудай суглазай һүүлээр Дондон үблэгөөл бүри урма зоритгойгоор амалана яһана. Тошон халыхыңаа забһара, тэрэ наг шибэжэ даалгагдана сабшаландаа гаргажа эхилэнхэй, Аймагай хүдөө ажамын вис-тэвэндэ хабаадажа, шан абаһан. Мүн Хэжэнгын совхозой дирекциин, парткомой зүгһөө магтаал хайрада хүртөө.

Х. ЖАМСАРАНОВ.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ“ БЭШЭЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Манай газетын 1964 оной декабрын 8-най номерто «Хажуу үбэлжээгэ, хашалгүй дарганар» гэгэн корреспонденти толилогдон байгаа. Тэндэ Баргананай үйлдэбэрин управлениин XXII партсездын нэрэмжэтэ колхозой малай үбэлжээгэдэ муугаар бэлдэхэһэн, һу һаалгын доошоложо эхилһэн тухай хэлэгдээ һэн.

Колхозой партияна комитетэй секретарь Ж. Ш. Бадалаев манай редакцияда ингэжэ мэдээсэбэ: «Энэ корреспонденти колхозой партияна комитетэй, правлениин хамтын заседани дээрэ, Уланай һаалиин фермын суваган дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, дурсагданах дутагдаһуудын зүб гэжэ тодорүүлгана. Малай үбэлжээгэ эмхитэйгээр үнгерэгшын тула һаалиин ферм бүхэндэ парткомой, правлениин гэгшүүд хариуцагтаа эмхидхэгшэдээр томилогдоо. Һаалиин гурбан фермэдэ гидролизно аргаар голоомо һаяар буйлуулагдажа эхилэнхэй, фермэ бүхэндэ бурдууд худхаджаа, үнөөдэ үггэнэ. Колхозой малад 1964 ондо мянгад центнер һу түсэбһөө гадуур гурвандэ худалдана байна».

Манай газетин 1964 оной декабрын 8-най номерто «Хажуу үбэлжээгэ, хашалгүй дарганар» гэгэн корреспонденти толилогдон байгаа. Тэндэ Баргананай үйлдэбэрин управлениин XXII партсездын нэрэмжэтэ колхозой малай үбэлжээгэдэ муугаар бэлдэхэһэн, һу һаалгын доошоложо эхилһэн тухай хэлэгдээ һэн.

Колхозой партияна комитетэй секретарь Ж. Ш. Бадалаев манай редакцияда ингэжэ мэдээсэбэ: «Энэ корреспонденти колхозой партияна комитетэй, правлениин хамтын заседани дээрэ, Уланай һаалиин фермын суваган дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, дурсагданах дутагдаһуудын зүб гэжэ тодорүүлгана. Малай үбэлжээгэ эмхитэйгээр үнгерэгшын тула һаалиин ферм бүхэндэ парткомой, правлениин гэгшүүд хариуцагтаа эмхидхэгшэдээр томилогдоо. Һаалиин гурбан фермэдэ гидролизно аргаар голоомо һаяар буйлуулагдажа эхилэнхэй, фермэ бүхэндэ бурдууд худхаджаа, үнөөдэ үггэнэ. Колхозой малад 1964 ондо мянгад центнер һу түсэбһөө гадуур гурвандэ худалдана байна».

Шубуушад согтой

Хи дээрэ мянган тахяда үдэрөө 2 центнер тиньэ тэжээл үггэнэ. Энэ тэжээл эдүүлгэһэн ашаар эдүүлгэ олоор абадаг болоо гэжэ сэхэ тэмдэгтэ хэрэгтэй.

Совхозойнай шубуушад ферма хөрөндө отделение байрладаг. Фермы дагша Бата Базаров ажал худалдхыгөшө шадармай һайнаар эмхидхэнэ. Хөөр мянган тахяа харуулагдаг Бимбаев Банда-вакчава эрхим һайнаар ажаллажа, бултаһаа олон үндэгэ абана. Мүн шубуушад М. Суурин, А. Тодонва гэгшэд һайн үрэг дүнгүүдэ туһалана.

В. ФЕДОРОВ,
совхозой главна зоотехник.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

Сабшалан манай баялиг

ЭДЭ АСУУДАЛНУУДА ТА АНХАРХА САГ ЕРЭЭ

Ивалгын туршалга-үйлдэбэрилгын ажахын луговод Лаврентий Иванович Гермашевтай хөөрмдэхэдэ:

— 35 жэлдэ луговодоор ажаллаха нилдэд юүмэ ойлогдожо абтаһан, сабшалангай ногоо яажа һайнаар ургуулах гэжэ мэдэһэн байһан.— гэжэ Лаврентий Иванович үнэн сэдхэхэлгэ үгүүлэжэ захалаа.— Сабшалан һайжаруулхата аргал шибэжэ үнэн хөөр заагтай хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн мэдэхэ юм база. Тээд тэрэнинь хүдөөгөөр ойлогдоггүй, луговодуудай һанамажэ, дурдахдала оёордоггүй хүдэлбэрилгэндэ байдаг. Жэһэһынь, ногооний ургажа байха үдэ хура бороотой байһал, сабшалан улаһанай хэрэгтэй, ондоо хүдэлмэриин даггытэ гээд зарим хүдэлбэрилгэндэ ганшдаг. Тээд бага зэргэ бороотой ороходо сабшалангай хурьһан хуудэ нинг абадаггүй, улахаа заабол хэрэгтэй болдог шуу. Улаһагддаг сабшалан зааһы гандабал, ургасан доошолодо гэһшэ.

Уланай талаар манай деревнидэ ехэ бэрхэтэй байһал ушардаг. Колхознигуудай хубин орогрод улаха сагай ерэхэдэ луговодуудта үнэн хүртэжэ үгээгтэй. Энэ ушарта һуһанин саг хэрэгдэгдэдэг. Биднар сабшалангаа зундаа хоёр-гурба дахин заабол улаһагддаг заншалтай биди.

Сабшалан улаха гэгшэ тиньэ амар хэрэг бшэ. Илангаа үндэр, доо гадарта үһа гаргахан бэрхэтэй байгша. Тиньэ газарта үһа залууһан хура гараара һубаг малтха баатай болонобди. Юу гэхэдэ бидэ луговодуудта мори уһа байхагүй, мори илгү бэрхээрхэнь өлхөөбө болбө. Юрөөл эгээн тухай анхарха саг ерээ гэжэ һанаһан. Луговодуудай ажал оньшөөроруулагдабал, бүтээсэнь хараата ехэ байһан мэдээжэ.

Үһа ногооний ургасда аргал шибэжэ айхабат ехэ нүлөөтэй. Тиньгэһынь һаа, малай шибэжэ тон бага хүртэнэ. Зүгөөр тэрэһэн хүртэлэн шибэжэ зүбөөр, хүдөөгөөр аналгаша гэжэ оролнобди. Шибэжэ улаһууриин ханаабай заахар баал болгон тараагад, тэрэн дээрүүрээ уһаа табиһадманай шүүһиниһы уһааар урдажа, сабшалан шаһаржуудаг. Энэ аргаар заахан шибэжэр ехэ сабшалан үггэжүүлэжэ байхаар. Шибэжын шүүһээр улаһагдана газарһаа түрүүлгын жэлдэ ургаса эрид дээшлэдэг.

Аргал шибэһын аша үрэ манай туршалгын уяаскто гээд элээр харгана. 80 гектар сабшалан аргал шибэжэр үггэжүүлэгдэдэг, улаһагддаг. Эндэһаа хотолоо гектары адгэһынь 40 центнер үһэн хуряадаг. Луговодуудай оролдожо ургууһан ногоо олон ушарта малаг гэнгэдэжэ, эдгиджэ муудаа. Отдөлгөнн хүдэлбэрилгэндэ май һарын һууд багаар тэ сабшалангай хашаа халаа нэрэ зүүдэг. «Хурья, тугалнууд муудажэ байна, сабшаланда оруулагууды болбө» гэжэ байгаад хүдэлбэрилгэндэ посхоод хаагдаһан хойно танда мал адуулаха оролдодог. Энэ тон буруу, минн хамар доро хараһан ябадал гэгшэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүн намартаа мал дан эрта сабшалада орожо, ехээр гэнгэжэрхиягэ муутай.

Тэрэниһээ гадна колхознигуудай мал, мананай морид һуни, үдэртөө адууһан улаһууриин Банни гэгшэд мала сабшалада оруулархөбө. Отдөлгөнн хүдэлбэрилгэндэ гомдожо, тэдэидэ яла тохуулаа һэмди. Юрөөдө тиньэ һэнгаргүй, минн өөрнөө амары харад явадаг, зундаа үбэл болошы маргажарихид хүдэлжэ үбэл хэлэхэ, сабшалан түбүүлгэндэ яла тохожол байха хэрэгтэй гэжэ дурдаханаб.

Гадна үбэ сабшаха болзор тухай хэлсэхээр болоо. Миннхид олоодо үбэлнөөд дан эрта орогдон. Инониин эхээр ногоон түлэг ургажа байдаг. Энал үдэ сабшажа эхилһэ гээшэбди. Тиньэ муртөө ногоон тон муугаар, хашаа хэрэгээр сабшагдана.

Үһондэ орохо болзор дээрһээ тогтодожо, нутагай байдал анхаралда абтангагүй, нилдэд ехэ үбэһэ минн хосоронобди. Нөндонд маанадынь июлин 5-һаа үблөө сабшажа захалдагы гэгшэн захиралта үгтэ һэн. Энэ дан эрта. Идахын сагта үһондэ июлин тэн багаар орохоор гэжэ һанагдана.

Биднар сабшалангаа жэл бүри ээлжэлжэ хурядаг, ногооний үрээг хууһынь хүдэлгэнэбди. Тиньгэжэ энэ жэлдэ эрта сабшабал, хойто жэлэһынь тэрэһээ орой хууһынь оролдонобди. Ингэжэ оролдоггүй һаа, сабшалан дээрһээ эсэртгэй һайн ногоон хуулашаха ха юм.

Сабшалан сээрлаха, тэндэ монсогоһынь шууу шохой байлгахгүй гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Биднар энэжэндэ эхээр анхардагбди. Шууу шохойтой байһан сабшалан муугаар хуряадаг, дээгүүр сабшагдажа, эгээл үдэн һайн ногоон газарта үлсэхэдэг.

Ажамын хүдэлбэрилгэндэ сабшалангай хурьһа һайса шэнжэлжэ үздэггүйгөөр, «нүүдэ бадай» тэрэнинь халжа, тарья, кукуруза тариха гэжэ оролдодог. Нагэһа манайһынь отдөлгөнн тиньэ ушар болоо һэн. Отдөлгөнн ноёд 60 гектар сабшалангаем талалаад, тэрэнинь халхаха гэжэ байба. Тээд би тэндэхи хурьһа һайса

тогтодожо, нутагай байдал анхаралда абтангагүй, нилдэд ехэ үбэһэ минн хосоронобди. Нөндонд маанадынь июлин 5-һаа үблөө сабшажа захалдагы гэгшэн захиралта үгтэ һэн. Энэ дан эрта. Идахын сагта үһондэ июлин тэн багаар орохоор гэжэ һанагдана.

Биднар сабшалангаа жэл бүри ээлжэлжэ хурядаг, ногооний үрээг хууһынь хүдэлгэнэбди. Тиньгэжэ энэ жэлдэ эрта сабшабал, хойто жэлэһынь тэрэһээ орой хууһынь оролдонобди. Ингэжэ оролдоггүй һаа, сабшалан дээрһээ эсэртгэй һайн ногоон хуулашаха ха юм.

Сабшалан сээрлаха, тэндэ монсогоһынь шууу шохой байлгахгүй гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Биднар энэжэндэ эхээр анхардагбди. Шууу шохойтой байһан сабшалан муугаар хуряадаг, дээгүүр сабшагдажа, эгээл үдэн һайн ногоон газарта үлсэхэдэг.

Ажамын хүдэлбэрилгэндэ сабшалангай хурьһа һайса шэнжэлжэ үздэггүйгөөр, «нүүдэ бадай» тэрэнинь халжа, тарья, кукуруза тариха гэжэ оролдодог. Нагэһа манайһынь отдөлгөнн тиньэ ушар болоо һэн. Отдөлгөнн ноёд 60 гектар сабшалангаем талалаад, тэрэнинь халхаха гэжэ байба. Тээд би тэндэхи хурьһа һайса

хи дээрэ мянган тахяда үдэрөө 2 центнер тиньэ тэжээл үггэнэ. Энэ тэжээл эдүүлгэһэн ашаар эдүүлгэ олоор абадаг болоо гэжэ сэхэ тэмдэгтэ хэрэгтэй.

Совхозойнай шубуушад ферма хөрөндө отделение байрладаг. Фермы дагша Бата Базаров ажал худалдхыгөшө шадармай һайнаар эмхидхэнэ. Хөөр мянган тахяа харуулагдаг Бимбаев Банда-вакчава эрхим һайнаар ажаллажа, бултаһаа олон үндэгэ абана. Мүн шубуушад М. Суурин, А. Тодонва гэгшэд һайн үрэг дүнгүүдэ туһалана.

В. ФЕДОРОВ,
совхозой главна зоотехник.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

В. СЕДУНОВ.

УРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын совхозой мастерскойдо залуу урлаг Александр Нимаев.

Дүлэ хайн—ажал урагшатай

Тэрэһээ түхөөр, зун шарында гэдэ ардайһанай үгэришье ажалда хаһа сэгдэжэ, ношоржо байһаар тэрэһээ орохогүй гэгшэн үдэ.

Хараалда абажа, Кабан-ной механизаторнууд таража дүүргэмээрэ бүхы техникагэ ехэ мастерскойн, улаан ношоронгүйирирладаг жадгаран оро-

но үдэрһөө заһабарилганы социалье мурсыөө эмхидхэй шангаар худалдхы Тракторай болон бусад хэрэгсэл гол зүйлнуудынь заһабарилжа тусхай нилдэдэ һэн. Тада үзэл-механизатор бүхэниинэ дүи үдэр бүри гаргэһынь хэһэй нормөө хэбтэгшэ, ямар олоо олоор харуулжа байдаг бөө, механизаторнууд бөө нилдэгын тула тон оролдүүлэг байһа.

Заһабарилга дээрэ худалдхыгөшө таргажа, үдэрһын хэһэй тула мастер-столово эмхидхэд, малаа шаһажа үггэнэ.

В. СЕДУНОВ.

Захадаа гарахань

Тэрэһээ үгсэе, зун шарында гэдэ ардайһанай үгэришье ажалда хаһа сэгдэжэ, ношоржо байһаар тэрэһээ орохогүй гэгшэн үдэ.

Хараалда абажа, Кабан-ной механизаторнууд таража дүүргэмээрэ бүхы техникагэ ехэ мастерскойн, улаан ношоронгүйирирладаг жадгаран оро-

но үдэрһөө заһабарилганы социалье мурсыөө эмхидхэй шангаар худалдхы Тракторай болон бусад хэрэгсэл гол зүйлнуудынь заһабарилжа тусхай нилдэдэ һэн. Тада үзэл-механизатор бүхэниинэ дүи үдэр бүри гаргэһынь хэһэй нормөө хэбтэгшэ, ямар олоо олоор харуулжа байдаг бөө, механизаторнууд бөө нилдэгын тула тон оролдүүлэг байһа.

Заһабарилга дээрэ худалдхыгөшө таргажа, үдэрһын хэһэй тула мастер-столово эмхидхэд, малаа шаһажа үггэнэ.

В. СЕДУНОВ.
Түхүнэй аймаг.

Ивалгын туршалга-үйлдэбэрилгын ажахын луговод Лаврентий Иванович Гермашевтай хөөрмдэхэдэ:

— 35 жэлдэ луговодоор ажаллаха нилдэд юүмэ ойлогдожо абтаһан, сабшалангай ногоо яажа һайнаар ургуулах гэжэ мэдэһэн байһан.— гэжэ Лаврентий Иванович үнэн сэдхэхэлгэ үгүүлэжэ захалаа.— Сабшалан һайжаруулхата аргал шибэжэ үнэн хөөр заагтай хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн мэдэхэ юм база. Тээд тэрэнинь хүдөөгөөр ойлогдоггүй, луговодуудай һанамажэ, дурдахдала оёордоггүй хүдэлбэрилгэндэ байдаг. Жэһэһынь, ногооний ургажа байха үдэ хура бороотой байһал, сабшалан улаһанай хэрэгтэй, ондоо хүдэлмэриин даггытэ гээд зарим хүдэлбэрилгэндэ ганшдаг. Тээд бага зэргэ бороотой ороходо сабшалангай хурьһан хуудэ нинг абадаггүй, улахаа заабол хэрэгтэй болдог шуу. Улаһагддаг сабшалан зааһы гандабал, ургасан доошолодо гэһшэ.

Уланай талаар манай деревнидэ ехэ бэрхэтэй байһал ушардаг. Колхознигуудай хубин орогрод улаха сагай ерэхэдэ луговодуудта үнэн хүртэжэ үгээгтэй. Энэ ушарта һуһанин саг хэрэгдэгдэдэг. Биднар сабшалангаа зундаа хоёр-гурба дахин заабол улаһагддаг заншалтай биди.

Сабшалан улаха гэгшэ тиньэ амар хэрэг бшэ. Илангаа үндэр, доо гадарта үһа гаргахан бэрхэтэй байгша. Тиньэ газарта үһа залууһан хура гараара һубаг малтха баатай болонобди. Юу гэхэдэ бидэ луговодуудта мори уһа байхагүй, мори илгү бэрхээрхэнь өлхөөбө болбө. Юрөөл эгээн тухай анхарха саг ерээ гэжэ һанаһан. Луговодуудай ажал оньшөөроруулагдабал, бүтээсэнь хараата ехэ байһан мэдээжэ.

Үһа ногооний ургасда аргал шибэжэ айхабат ехэ нүлөөтэй. Тиньгэһынь һаа, малай шибэжэ тон бага хүртэнэ. Зүгөөр тэрэһэн хүртэл

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ, ЭМХИДХЭХЫ ҮҮРГЫЕНЬ ШАНГАДХАХА

Ажал хүдэлмэрийн явсаа, бүтээлэн хэрэгтэй үр дүн гол түлээ партийн эхнэр организацион ажил явуулсан хэмжээнийг, төрөөр шадмаар хуульчлалын дүлдэглэх байнгын мэдээжээ. Тиймээх партийн организацион үүрэг дээшлүүлэх, тэрний ажил явуулсны төдийгүй маргэн, үр дүн ихтэй болгох гол ариут мүнөө үед өнөө табигдана буюу. Хаана партийн эхнэр организацион ажил явуулсан хэмжээнийг хүдэлмэрийн эмхидхэх, тэнд ажиллаж ажиллах үүсхэлтэйгээр хамтын хэрэгтэй оролдог, ажил дээрнэ амжаата туйлагдаж, гурван тусгай, ажилтан улааг уяланууд эрхэмээр дүүргэгдэж байдаг ха юм.

Энээнэ баримталхын тулаа Онохойн совхозой партийн эхнэр организацион ажил дээрнэ ажлаагуудыг харуулаа. Унагэртэй төхөөр хоёр отделин болон хуваагдадаг. Гурбадах отделин партийд эхнэр организацион (секретариат) нүхэр В. Т. Житхиний өөрийнхөө хүтэлбэрлэх болон эмхидхэх үүрэг бодотой харуулаа шадаа. Хамтынгаа сугаануудыг хааа сэг сонь зарлаха, ажлын явууллага, соёл культурада хабаатай шууха шууха асуудлуудыг зүбшэн хэлэгжэ байдаг. Тиймхэдээ үйлдэбэрлэх туруу өнд аргауудыг, түрүүлүүдэй дүй дүршэл нэбтэрүүлэх хэрэгтэй өнөө анхардаг. Хэлэгжнээ, ниндхэнээ

лээ бүтээхэн хойнооо сэг үргэлжэн хиналта бөлүүдэг. Тус отделин наагийн гүүрт дээр гидролизно аргаар буйлуулсан, дрождоор энээлэн тэжээл, карбамид, хэмат хүн болон бусад үргэнөөр хэрэгждэг болонхой. Мүнөө үед энэхүү үдэртөө дрождоор амта оруулан 10—12 килограмм тэжээл эднээ байдаг. Тугал, бүрүүлүүдэ тургөөр түлжүүлэх, шахан таргалуулах хүдэлмэри гуримтайгаар эмхидхэгдэнхэй. Тэрний хажуугаар машадай ажалуудад, тэднине культура талар хангаха туншаа йнаадаа ходо тайнжа байдаг. Ажал хүдэлмэрийг урагшатай йнааар бүтээхэн түлөө энэхүү партийн эхнэр организацион ажил нүүд тэмсэжэ байдаг нэн түлээд ашатайхан амжалтагыг туйладаг. Отделин наагийн гүүртнэ (дагшань коммунист Иван Павловын Мурин) коллектив 1964 ондо 2530 центнер йу хааха, тэрнийгээ 1885 центнернээ гүүртнээ худалдаха гэсэн тусгаар араа нэгэ йара худалдэ байхдаа ходо үзүүлэн дүүргэжэ шадахан шүү.

Убалжэглэн йаа эмхэжэ байха үеэр, октябры йарада отделин коммунистууд ниндхэнээ адуу йа мал хайнан гэжэ хоёр тарганаар, ашаа ймээ ехээр абаха аргатайгаар ондо оруулах гэсэн асуудал зүбшэнхэй байха. Тэрэ сугаан дээр машадай ажалуудад, йаира байдал йайжаруулах, тийнэ организацион өөдөгүгөөр хүдэлхэдэ тэндэх ажал хэрэгнине байдаг тэрэн шэнги. Хууо ажахын шуухаа шуухаа хүдэлмэринүүд тайлдалдаа оролдож байдаг. Тус отделин йу абаха, тэрнине гурнда худалдаха жэлийнгээ тусбэ дүүргэжэ шадахан шүү.

Унгарын хоёр жэлэй туршада тус отделиндэ тодорхой экономика шудалха семинар худалжэ байгаа. Тэндэ агрохичинкн зааринуудтай, мал ажалнаа абаха ашаа ймээ дээшлүүлэхэ өнд аргауудтай бригадинүүд, механизаторнууд, машаад танилчсахан, Коммунист ажалэй бүтээгдэгүгү байна. Энээнээ болон энэ отделиннэ худалмэридэ дүтү дунданууд олон, ажалын дүй дүршлэ тэн хилбар. Мүнөөшье үедэ энэхүү наагийн ферма хамагай йуудэ шэрэлдэжэ йабанаар.

Хэрбээ отделиннэ хүтэлбэрлэн ажал явуулгыг партийн эхнэр организацион ходо хинааа даа эмхидхэхэй болон ниндхэнээ логическэ ймар нэгэн худалмэри өгтэ йбуулдаггүй байха юм. Энэ жэлнээ, 1964 ондо йарын туршада нэгшье дахин хамтын сугаан зарлагдаггүй. Зарлагдаа болон сугаануудынине можаа оюухоёр үнгардэ, шууха асуудлуудыг ниндхэнээ гүүртнэ байдаг. Коммунистуудыг сугаандаа эдэхэнгүйгөөр, хайна хэрэгээр ханддаг заншалтай. Парти

тийнэ организацион өөдөгүгөөр хүдэлхэдэ тэндэх ажал хэрэгнине байдаг тэрэн шэнги. Хууо ажахын шуухаа шуухаа хүдэлмэринүүд тайлдалдаа оролдож байдаг. Тус отделин йу абаха, тэрнине гурнда худалдаха жэлийнгээ тусбэ дүүргэжэ шадахан шүү.

Бээ харууддаггүй, йуаар хүдэлхэдэ партийн эхнэр организацион үүрэгтэй совхозоо нэрлэжэ болон. Эндэ гурбадах отделиннэ, совхозой уривленин партийн эхнэр организацион үүрэгтэй хангалгүйгөөр хүдэлдэг. Партийн сугаагаашье Уставай эрлэтын ёшоор зарлагдаггүй, эмхидхэхэ үдхатэй ймарнэ хэрэг бүтээгдэгүгү байна. Энээнээ болон энэ отделиннэ худалмэридэ дүтү дунданууд олон, ажалын дүй дүршлэ тэн хилбар. Мүнөөшье үедэ энэхүү наагийн ферма хамагай йуудэ шэрэлдэжэ йабанаар.

Энээн туншаа үнгарын тусоото йунгалтын сугаанууд дээрнэ өнөө хэлэгдэнхэй, шүүжээлэй ехээр болон байгаа. Энэ унагыг партиемууд өрхэ баша анхардаа абажа, сугаануудай болон дүүрэгнэ сугааа хойшо дутагдалуудыг дары зайсуулжа орохо уялагатай байгаа.

Партийн эхнэр организацион улам хүдэлхэдэ, эмхидхэхэ үүргээ бүри хүтжөөхэднэ коммунистуудай адохи үүсхэлэ, тэбшэй ажал хүдэлмэри, тэднэй оюон бодол ехэ удха шанартай. Коммунист бүхэн худалхэн таргатаа хамагай түрүү зэргэдэ йааха, үдэгэр жэнээ харуулах уялагатай. Эрхирэгэй совхозой йбуушан коммунист ажалэй ударниг З. В. Некрасова, Онохойн совхозой гайшайд коммунистууд А. П. Итемкин, И. Ф. Мильгунова, суута хартааханан А. Ф. Мильгунова, Эрхирэгэй совхозой йаагийн Д. Ширпангеева болон бусад олон ажалэй залуурнадай дүй дүршлэдэ түшгэлэн, тэднэй жэнээгээр бусадые эмхидхэн ажалуулах зэргэтэй бид.

Партийн эхнэр организацион үүрэгтэй, эмхидхэхэ, эдүүлхэ үүргээ улам дээшлүүлэхэ, ажамда эрхэмээр нүүлөөлхэ, урдаа тайнхан зорилгоо амжалтатйгаар бэсүүлэхэ уялагатай.

А. ЧЕБУНИН, КПСС-эй Улаан-Удэн райкомой хүтэлбэрлэгшэ.

«Теплоприбор» заводой түрүү худалмэрилэгшэ йан приборуудай шарныг шалгах болло йаа, ехэн ха бээ. Эндэ бүтээгдэнхэй приборууд хэрнэ олон ц шалхэдэ, Болгар, Венгри, Чехословак, Инди гэхэ ц тэ эльгэгдэнэ. Худалмэрилэгшэ Людмила Буцунова, Виктор Малашевский гэгшэдэй бүтээхэн приборууд, тий.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой мастер В. Шиткович Л. Буцунова, В. Малашевский, Э. Коробова гэгшэдэй туншаа абажа байна.

П. БУРМАКИН

ЗОРИЛГОНЬ—130 МЯНГА

КПСС-эй гэгшүн Цыденжап Банзаравичев Дунитов Захаминай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ холхотэй ахагаша шубуушанаар хүдэлдэг. Коммунистын хүтэлбэрлэгшэ шубуунай фермэдэ Онтэбрин революцион 47 жэлэй ойн йаиндэртэй дашарамуулан, коммунист амалай коллектив гэгшэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдон байна.

Иймэ хүндэтэ нэрэ солодо тус коллектив хүтэлхэй ёшоороо хүртээн байна буюу. 1964 оны эрхэм үрэ дүнтэйгөөр дүүргэжэ. Жэлэй туршада 100 мянган үндэгэ абаха социалист уялагатай (тусабны 80 мянга) байхан аад, тэрнээ 125 мянганда хүргэнхэй байна. Дальбарануудыгшье йаанаар дэгжүүлээ. Бүхы абахан дальбарануудынэй 85 процентнэ дэгжжээ, шубуун болоо ха юм.

Унгарын жэлэйгээ эрхэм амжалтаар урмашан мэрэгэнэл шадабарар байн болохон эдэ шубуушад мүнөө жэлдэ бүри йаин үрэ дүн туйлахаар зоригжонхой. 1965 ондо хамтадаа 130 мянган үндэгэ суглуулха, абтахан дальбарануудынгаа 95 процентнэ шубуун болгон дэгжжээ уялагатай. 36тэй гэжэ энэ коллектив зориндоо хүрэхэнь байха.

В. ДАШИЕВ.

ЭНЭЭНТЭЙ ТАНИЛСАГТЫ

НАГ ШЭБХЫН ХОМОРДОБОЛ ЯАЛТАЙБ?

Түнхэнэй зарим анхынууд наг шэбхээ арбалма, шэбхэ шоройгоор зуурагдахан компостнуудыг бэлдэнэ.

Жад бүри совхозойнай таргалан дээрэ 25—29 тононо наг шэбхэ гаргагдажа, газарын үтэгжүүлэгдэдэг байдаг. Малай байрлал шэбхэ элбэг байдаг хадан ймээ ехээр хэрэгжээ ха юм. Тэд йуудэй үедэ тэрэмийд барагдажа байна. Хайнан гэхэд, хаанадаа наг шэбхэ албатайб? Минеральна үтэгжүүлэг гөрлөй хэрэгжээ гэхэдэ, тэрэмийд аха хилээргүйгөөр абтадаг зөөри баша ха юм. Иймэ асуудалыг гараад байхадэ, шэбхэ шоройгоор зуурагдахан компостнуудыг бэлдэхэ гэгшэн байгаабди.

Тиймгээ нэгдэнэ шонь йааршаа эхлэжэ энэ худалмэри хэжэ оролдо. Тэрнине 1-дахы отделин механизаторнууд түрүүлэн эхилхэн, хожомын баша отделинүүдтэйнай коммунистууд хөгдэг болон. Энээнэ бэлдэхэдэ ймар арга хэрэгжэн байгаа гэбэл: ажал ймар нондоо үтэгжүүлэг хэрэгжэ байнгыннэ төдөрхөйлөөд, тэрэ шонингоо хажууда хахад гектар тухай йаин хурьтайн галар шадон. Тийгээд диетэй шоройгоор харгалуудан зурагдажа, хурьтэнь жэжэжээжэ, зөөри болгодо. Энээнэй йуудэ «РИТМ-2» машиннаар 30 тоно мраморай тоно шоройдонь худалжа, 300 тоно наг шэбхэ буйлдогээр элбэг, галар дэгүүрнэ жадалан таргалгабди. Дахин «РИТМ-2» машиннаар 20 тоно фосфорой гурил ахууд, 14—15 сантиметр гунаггыгөөр хаалагдаа йн.

Иймэ худалмэри хэлэгжнээ угаа 10—15 хоногой үнгарын хойно газарын диетэдээ, 30—35 үдэртэй болоходоо гэхэ гү, ац июль йарын йууд баатар шоринь буйлдогээр болондо. Итгэжэ бэлдэгдэнхэй оюонийуудтаа тоно бүрдэнэ 4 килограмм хэмжээтэйгээр аммагай уна холлосон байгаабди. Хяхад гектар галар дээрэ 600 тоно компост бэлдэгдэдэг. Иймэ арга хэрэгжээ, зунй үедэ йамта 11 мянган тоно компостнуудыг

шэбхэ шоройгоор бэлдэбди. Компостнууд гагнаа шонь галарай хурин эйдэгжээ хөгдөнэ бэни, хайн хаалагдахан галар дээрэ бэлдэгдэдэг. Зүүгөөр адуу үнгардэгүй йаа, хурьтэнь галар компостнуудыг бэлдэхэдэ үнөө йаин байнгыннэ элбэг. Юудэй гэхэдэ, цэгэ гектар тиймэ гаарай 10—12 сантиметр хурьтэнь 15—16 тоно шаран йаинтай органическа зүйлүүд байдаг.

Хамтадан хэлэхэдэ, манай совхоздо бэлдэгдэжэ байхан компост соо фосфорой гурил, мраморай тонон, аммагай унаг ороно гална, фосфорой гурил компостнууд соо холгодоходо биологическэ хувилаатад орожо, ургамалда йаинаар нүүлэнэ. Шанжаа үелэхэдэ, шарантайга талар гунерфосфатаа эдэхэнь дүтүгүгү юм. Мраморай гурил, Слюдисина асарнабди. Галарай хурьтэнь хурьтэй байгаа йаа, энээнэ холлосондо йаин.

Мүнөө ажалдамнай оньжорнуудадан отряд эмхидхэгдэдэг, юуинууд дээрэ компостнууд бэлдэжэ байна. Энэ отрядта ачаадаг тухээрэгтэй «ДТ-54» тухалд 2 трактор, нэгэ бульдозер, 4 автомашина, хоёрботой 6 «Беларусь» трактор ажалладаг. 6 мянга гаран тоно компост таргалай, саяналд дээрэ гаргагдаа. Гектар галарта 20—22 тоно хурьтэ адханабди. Гэгшынэ түрүүлнэгээ жэлдэ энээнэ хэжэ байхадэ зарим адуу гаргаабди. Юу гэхэдэ, компостнуудай шорой ехэтэйгээр хэлэгжэнхэй байна. Фосфорой гурил, наг шэбхэ үнөөр ехээр холлосон байгаабди. Энэ алдуудаа занхаа болонхой.

Манай совхоз үнөө торфор компостнуудыг хэлэхэ юм. Ерэха хабар ймээ худалмэри йбуулжа эхлэхэ байхабди.

С. ПАРЬЯНОВ, Түнхэнэй аймгай Санан совхозой главна агроном.

Барлгашад Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинатыг харгалдаган сэг, болор соонь ашагалтада оруулах гэжэ тэмсэнэ. Эндэх главна корпусой барилга дээрэ «Дальстальконструкция» трестын гагнууршад Стенан Озерный, Дмитрий Попов гэгшэд эрхэм йаинаар ажаллана.

Ф. СОРОКИНОВ фото.

БУРЯД УНЭН

2-дохы нүср. 1965 оной январьш 14.

ПРОДУКЦИН ШАНАРТА—ГОЛ АНХАРАЛ ЭРХИМ ҺАЙН ЗҮЙЛНҮҮДЫЕ БҮТЭЭХЭ

ШЭЭ жэлэй урдахан Москвагай хори, Ленинградгай арбан йамай предприти йайхамшагта үүсхэл гаргаа йн. Эрхэмтэйдэй сугтаа эдэхэ үүсхэлтэйгээр, хоолоо барисаатайгаар худалмэрилэгшэ йанар үйлдэбэрлэгшэ продукцинта шаран эрд йайжаруулаха, гол зүйлүүдэдэ хэлхэй эрхэм продукцин зэргэдэ гурбадхэн жэлэй туршада хүрэхэ гэсэн уялга абайн байгаа.

Тэднэй энэ үүсхэл ехэ шуухад урдахан шаранай, Предпритийн худалмэри, социалист мурысоний үрэ дүнгэ үйлдэбэрлэгшэ тусбэе хэр зэргээр дүүргэбэрлэгшэ согсолборилхо бэлэ, хариг техническэ хэмжээ дээшлүүлэхэ, үйлдэбэрлэгшэ зүйлүүдэ йаин шарантайгаар, бэхээр, удаан сэг соо ашагалдахаар бүтээхэдэ ймар тэмсэжэ үйлдэбэрлэгшэ шаран эрд йайжаруулаха, гол зүйлүүдэдэ тус предпритийнхид дурдахан.

Иймэ дурдахалын халуунаар дамжахаар, «Советскэ хадаа эрхэм шарантай байха «Фотой» галын урла логон бодото дээрнэ «Фотойгоор» бэлдүүлэхэ сэг өрөө. Совет дундай урдаха байгаа арилта, улам саанаа хүмжээ байхан технича, үргэнөөр дэлсэржэ байгаа улаасхоронд худалдаа йаимаан ймээ эрлэгтэ байха.

Дэлхэй эрхэм зарим йаин продукци болохо зүйлүүдэ бүтээхэ тэмсэ хариин гуринуудта эльгэгдэхэ продукци үйлдэбэрлэгшэ предпритийнуудта йн түрүн хабаатай. Манай «Теплоприбор»

завод үнгарын жэлэй туршада хариин 16 оронууда приборуудыг эльгэгдэнхэй байна. Гүтжэнги промышленностытай оронууд болохо Чехословакия, Япон, Венгрия, Ардуудай Нэгдэмэл Республикка, Кубода манай продукци эльгэгдэхэ. Заводомнай бүтээгдэнхэй приборуудай шаран тухай тэндэхэ нэгшье гомдол абтаггүй гэжэ тэмдэглэхэдэ. Үйлдэбэрлэгшэ продукцинта шаран йайжаруулаха, тэрнине бэхээр, үнй удаан сэг соо ашагалдахаар бүтээхэ асуудалда бүхы коллектив, йн түрүн инженерно-техническэ алба хөгшэд сэг үргэлжэн анхарал хандуулаха.

Заводой худалмэришэд долоон тухалэй приборуудыг бүтээнэ. Тэднине йаинаар, ашагалтада тарамжагатай бүтээгдэхэ болохо талар үйлдэбэрлэгшэ шаран тухай технологи зарим тэдэ хувилаа оруулагдахан байгаа. Жэшээхэдэ, томо, ехэ шигүүртэй прибор бэхээр, үнй удаан сэг соо ашагалдахаар бүтээхэ технологи шудалагдаа.

Ймар нэгэн ондоо янзын прибор хэжэ эхлэхэдэ заатагуй тухал ехэмнэй ёшоор хэжэ гэжэ оролдон бэлдэнэ. «Теплоприбор» институтай Смоленскэ научно-исследователын филиалд зохиёон конструктор прибор хэжэ даабара абтагдаа, заводой конструкторнууд нухад Родиг, Галкин, Мигачский болон бусад чертёж, заа-

барине йаинаар шэнжэлжэ үзэнхэй байна. Тэднэр өөрийнхөө үүсхэлээр тэрэ прибор нарижуулан йайжаруулаа. Хариин шэнэ продукци үйлдэбэрлэгшэ бэлэн баша гэжэ мэдээжэ. Жэжэ бужа алдуу гариха ушар, элдэб бэрхшээл дайрагдахан байгаа. Заводой конструкторнуудай нарижуулан йайжаруулаха энэ прибор мүнөө туршагдажа байна. Тэрнэй шаран эрхэм йаин, дэлхэй эгээ дээдэ гарай продукцин зэргэтэй гэжэ тодорюулагдаа.

Дэлхэй эрхэм йаин продукци ймар байха ёшотойб? Нарин йагтаар, бэх йаинаар, үнй удаан сэг ашагалхаар бүтээгдэх ёшотой гэсэн эрлэгтэ табидаг. Заводой коллектив энэ эрлэгтэ хангахаар продукци бүтээхэ гэжэ оролдохотойо хамта, приборуудыг гоё йаихан тухэлтэйгөөр хэжэ асуудалда ехэ анхарал хандуулаха. Приборнуудыг хара үнөөр будахаа болижо, үнгийн шарэ, амалар хушаадаг бололди. Үйлдэбэрлэгшэ продукцин шаран йайжаруулаха гэжэ худалмэришэдэй гардан оролдохон мүү баша үрэ дүн харуулаха гэхээр. 1961 оной-хитой асуудалда приборуудай ашагалтын болзор 1,5—2 дахин ута болгогдон байна.

Приборнуудыг бүтээгдэх хэрэгдэхэ материал заводто абтагдаа. Тэднэй шаран хинаа шалгах талар ехэ ажал хөгдэдэг болон. Энэ ажал бэсүүлэхэ тухал хун техническэ хилалтын табигта ажалладаг болоо. Эрхэм шаран

продукци бүтээхэ, тэ йайжаруулаха талар арга болмжобо элдэ хэжэ гэжэ оролдогд болоо ха юм. Продукцин шаран хун тула юу хэжэ оронууда эльгэгдэхэ бүтээжэ, шэрлэгчэ шаран процесс шэбхэуудыг хуулаха. Мү маха, приборуудай болонхын тула үнгартай оролдо шигшэ нүүд хэрэгжээжэ. Дундхидна шаран шалгах гэсэн мурыг дэлсэрлэхэдэ юм.

Хараалагдахан хэжэ хун тула тухал шэбхэ байна. Хоёр жэл ажалай бүтээсэ 1,5 даха, заводой продукци шарантайгаар бүтээхэ юм. «Теплоприбор» индустриал-техническэ Москва, Ленинградгай үйлдэбэрлэгшэ ЦК-гай, Министруудай Хандлагада харуу гэгшэй тодорхой тү байна. Заводой бүхэ шэбхэ үүсхэл, хадлуунаар дамжаа. Бү хамтын сугаанууд 1965 оной социал абтаа. Москвагай, предпритийнүүдэй үнгарын социалист мүү бүхэн оролдо. При коллектив Агуурхэ Жэлэй оё эрхэм шаран продукци бүтээжэ шиндэнхэй.

Наяах үнгаргадэ зүблөөн дээрэ цех, хоорондох социалист элдэв баталан өмөөндэ хабаадагшад дэлсэтэ туйлаха шаран йайжаруулаха анхарала хандуулаха эрлэгтэ табидаа. Дэлсэтэ туйлаха гуримтар, мастер, техниктор, экономист болхо Фотой.

Дэлхэй эрхэм шарантай продукци заводой бүхы коллектив эхлээ.

Н. П. БУРМАКИН фото.

А Ж А Л Б А Ш А Н

Шан үгэлгын шэнэ гурим ямар бэ?

Совет предпритийнууд дээрэ хэлхэн ажалэй ёшоор түлээд гол ёшон баримталагдаа гэжэ эхнр түрүүлэн йануулаха хүсэлтэй. Хэн бүтээхэ эхэтэйгээр худалмэришэб, хэн хүсэ болон зөөри баатар гаргаад, продукци ехээр бүтээнэ, тэрэ хун ехэ түлөөнэ абана. Туншаалай салын гү, али хэлхэн ажалай зэргээр үтэгдэг түлөөн хадха ажалнадай салын хүлэе түлээг гол дүрим байхатаа хамта, гансхан лэ хубинь бэнэ юм. Худалмэришэд бүтээхэ эхэтэйгээр ажаллаханай түлөө мунган шангуудыг хирэ боллоо лэ абдаг. Тийн хан үгэлгын хэдэ хэдэн гурим бид. Эдэ гуримууд ходо зохид йаин болмогдожо байдаг.

Материальна талар урмашуулгын гол шигэлүүд партиин ХХП съездын баталан абайн КПСС-эй Программаар тодорхойлогдонхой. Предпритийн худалмэри бүхы дээрнэ йайжаруулахыг оролдог болгохын тула хамтын гуримаар урмашуулаха шууха гэжэ Программа соо зангана.

Арадай ажамдахи материална урмашуулгын гурим йайжаруулаха асуудалууд КПСС-эй ХХП съездын үнүүлээр үнгарын гурбан жэл соо хэблэхэдэ, профсоюзай организаци-

Унгарэгшэ жэлэй эхн багта совет промышленностин элдэв йалбаринуудой хэдэ хэдэн предпритийнууд дээрэ туршалаа хэлхэн тула худалмэришэд, мун хүтэлбэрлэхы, инженерно-техническэ худалмэрилэгшэд, алба хаагшадые материалнаар урмашуулаха шэнэ гурим тогтоогдон байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан, Хэлбэлэй йонхой агентствын корреспондент СССР-эй Министруудэй Советэй Ажалай болон салх хулхэнн асуудалаар Гүрэнэй комитэдэй түрүүлэгшэ А. П. ВОЛКОВО хэдэн асуудалуудта харюусахыг гуйба.

нүүдта, эрдэмтдэ-экономистнуудай дунда, эрдэмтэн-инженернэ индустрида үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээ. Тэрнэй асета шигналтын шаран гуримууд зохигодоо, зариманнэ туршалгын ёшоор хэрэгжээжэ. Эдэ гуримууд түрүүлнхэнээ ймар илгатайб?

Нэн түрүүндэ худалмэришадые шигналта тунша тогтоохон. Хундэ индустрийн олохон йалбаринууд дээрэ мүнөө гол түлээ үйлдэбэрлэгшэ тусбэ дүүргэбэрлэгшэ, үдүүлэн дүүргэбэрлэгшэ тэрнине туршалгын ёшоор хэрэгжээжэ. Энэ гуримууд түрүүлнхэнээ ймар илгатайб?

Продукци шаран йаин алмаханай түрэмшүүлэхэ хүсэд гүй байгаа. Мун гөрлөй ашабаринууд хай. Хэдэ хэдэн үйлэр нэн түрүүндэ шаран мануулагдаа.

1964 оной эхнэ худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэрилэгшэд шаран гурим туршалг шэбхэуудэдэ хэн.

Эдэ худалмэришэд дүүргэбэрлэгшэ, үдүүлэн түлөө шигналтана. Тусбэ уялга ехээр дүүргэбэрлэгшэ түлөө дүүргэбэрлэгшэ түлөө шигналтын шаран гурим туршалг шэбхэуудэдэ хэн.

Эдэ худалмэришэд дүүргэбэрлэгшэ, үдүүлэн түлөө шигналтана. Тусбэ уялга ехээр дүүргэбэрлэгшэ түлөө дүүргэбэрлэгшэ түлөө шигналтын шаран гурим туршалг шэбхэуудэдэ хэн.

Эдэ худалмэришэд дүүргэбэрлэгшэ, үдүүлэн түлөө шигналтана. Тусбэ уялга ехээр дүүргэбэрлэгшэ түлөө дүүргэбэрлэгшэ түлөө шигналтын шаран гурим туршалг шэбхэуудэдэ хэн.

Эдэ худалмэришэд дүүргэбэрлэгшэ, үдүүлэн түлөө шигналтана. Тусбэ уялга ехээр дүүргэбэрлэгшэ түлөө дүүргэбэрлэгшэ түлөө шигналтын шаран гурим туршалг шэбхэуудэдэ хэн.

(Үргэлжлэлэ)

Н. П. БУРМАКИН фото.

АГУУ УРАН БЭЛИГ

Дун сагаан саһаар хуцгадагтай гудамжа харагдана. Хаан тухай худалдаар магтаан яранда этгигэн хүдэлмэришдэй амгалан жагсаал аалихан хубарина. Тэрэ жагсаал руу морито сэрэгүүд гэнэ довтолгон орожо, офицерын жэгэндэрхэндэл хашхараад, жандармнууд хэлмээс хугалан далгалшадан, нүүд сабшаха зураа гэхээр ялбама саган саһан дээрэ хүнэй шуһанай ягаа улаан толоонууд бин болобо...

Энэ жэгшүүртэ үзэгдэлые хоёр нөлөөрөө хараһан ородой алдарт уран зурааша Валентин Серов 1905 ондо зураһан зураагаараа хурса тодоор харуулаа. Тинхэдэ ниггэжэ бэшэ бэлэй: «Бэээ бринги, хүрвэтэй ба буу зэбсэггүй олон зон морито сэрэгүүдэй довтолгон урдаһаа, шагадһан буунуудай ама тулган ошожо ябахыень харахада, одоол наһаараа мартаһан бэшэ, нурганһаа хүйтэ дама үзэгдэл байгаа бэлэй... Хэһынь, юугарынь энэ бузгай үзэгдэлые ниггэжэ, артистага шалдахуу!» Тингэдэ суута зураг доронь нимэ дала худатай үзүүдэл бэшгэдһан байна: «Солдатууд, хүрэйхэн эрхэһэнүү! Алһн тэшэб, алдр солотнай?»

Ханта засагай үйлдһан энэ нөлөөний булай агуур хөдөлгөыи эрид буруушажа байһанайнгаа тэмдэг болгон В. Серов (уран зурааша В. Д. Поленовтай хамта) императорска уран зурагай академие хаян гаража, тэрэний бодото гашүүдэй нэрэ сольёе орхин, Тарал 1905 ондо В. Серов элдэб шог журналуудай худалдһанууд дээгүүр хаанта засагыи шоолон харуулан карикатуранууды зураһан юм. Тэрэ карикатура зурагуудын нэгэн дээрэ — «Номгоодохойной үүлдэ» гэдэг соомь—тенисей ракетка нүбгэ-шалханхай туршагархан хүн, ородой хүүшын хаан Николай II зурагтай. Тэрэний захиралтаар худалдһан худалмэришдэй хүүр дээгүүр алхан гаража, гвардейцудай үбүүндэнь хэрэжэ агуулга байһар зурагданхай.

В. Серовой эдэ зураг карикатурануудын хүнэй зосоо мартагдашгүйгээр халуугаа. «Бауманын хүдөөдүүг» гэһэн зурагынь энэ зурагынь үзэл бодолыи, сэдхэл зурагын хайшаа харабаат байһыи гэршэлэн элпирхэй.

Ородой мэлэжэ композиторий хубуун Валентин Александрович Серов 1865 оной январин 19-дэ Петербург хотодо түржэ, бүхы һанал бодолоо искусстводо зориулан хүнэй бүлэ соо хүн болоһон байгаа. Тимхээ тэрэний уран бэлгий дурэ дуй бага наһандэ элпиржэ гараа бэлэй. Эдир В. Серов уран зураашын дуй дуршалда И. Е. Репиний хуэ-тэбери дору хүмүүдэд, алдарт уран зурааша—багша П. П. Чистяковой хажууд мэргэжэлтэ гүнзгүүрүүлһэн юм. В. Серов 15 наһатайдаа Репиний хамта тэрэний «Запорожинихи» гэжэ суута зурага бэлдэхэдэ, Украинна аяншалан ябалсаһан байха. Тэрэ аяншалгын дурасхаалта ур—«Запорожин хүн» гэхэн ехэ һонирхолтой этюд бин юм.

Бага наһанһаа хойшо В. Серов графикада ехэ шунал шадабарийг эрхэлһэн байһан.

Тай уран зурааша болохоор шалгһан гараһан байгаа. Эдир залуудад карандашаар зураһан өөрһин эрхим портрет шанар шөнжин талаар сууда гаража шалгарһан ямарыи уран зураашын бүтээлтэ дутуугүй гэдгүүд.

22—23 наһандаа В. Серовой зураһан зурагын оной үзэмжэ табигдажа, олонзон ородой классическа уран бүтээлтэ зурагтай тоодо оронхой: һарууд һонор туяагаар гиигүүлэн гэрэлтүүлэртэй, үлөөний тунгалаа гээгээр байдалда һуулгаданхай, хүнэй дүрэ булһама «Персик жэмстэй басаган» гэхэн зурагын, мүн сэдхэл худалгэмэ «Наранай туя туданан үхн» ба «Жорһондо дарагдһан нуурмаг» гэхэ мэтэ түрэл оройнгоо байгаада билгэрма дүрэ сэдхэлээр дурһан зурагууд болоно. Эдэнь үнэ бадгай талаар уран бэрхээр тааруулаһай, хүнэй нүдэ эрэлүүдэ бэшэһыи һаа, олон үнөөр шагадһан гарһан зурагууд юм.

Илангаа Серовой пейзажуудын ехэ наринаар зурагтай, хүнэй сэдхэлдэ хаха оромо удха болодойтой, прагуугаар бүтээгээтэй. Ород оройной дунда хизарай байгаалии зурахадаа, В. Серов революционий урда тээһи үеи ород деревини байдалыи уран үзгээл соогоо багтааһан байлаг. Тэдэнь тоодо уран зурагын сэдхэлдэ хөөршөөжэ зураһан «Моритой гэрэн», «Налжа байгаа үрөөнууд» (В. Серов моридыи зураха ехэ дуратай һэн), «Угтабэр», «Убэлдэ», мүн «Угаадаһан хубсаһаа уһанда зайлаһа» гэхэ мэтэ зурагууд болоно.

Гэхэтэй хамта В. Серов нан туруун бэрхэ шадабарита портрет байһан. Өөрингөө сасэн багша Репиниэ дагажа, тэрэ үеи алдр суу түгэс уран зохёолдой, композиционудай, артистудудыи уран зураашадой портретудыи олоор зураһан, тэрэ тоодо: Н. А. Римский-Корсаковой, Н. С. Лесковой, Г. Н. Федотовой, О. Ф. Серовай (өөрингөө һамганай), К. С. Станиславский, В. И. Качаловой, италян душа Франческо Тамангогой, И. И. Левитанай, К. А. Коровиний портретуд оросоно. Эдэ зной портрет бұхан психологичи талаар нарина гаргаатай, нурнуудын һайн һанаатай хүн ха гэжэ мэнэ таажархихоор, дотор сэдхэлыи нур дээрнэ абалһандал гаргагдажа зурагтай юм.

1904—1905 оуудта зураһан гурһан портретын В. Серовой дурэ шадабарин урһан дээдэ шата болоно. Тэдэний дунда А. М. Горькин портрет ороно. А. М. Горькин образ хүсэ шадалаар билгэрма, һанал бодолоор алас холо руу тэгүүдэн шэгтээртэй, арад зной нангин хэрэгтай түлөө тэмсэхыи уралан шалһан мэтээр гаргатай. Тинч тэрэний бүтээһэн суута актриса М. Н. Ермоловай дурэ портрет соонь хэдэ ехээр шэгдхэн багтаһан, хэвээр хүнэй илдэм зүлгэ абари, юмһынһа түбгөшөөн гайхалһан даруу зан, шаггаар зангидагтай хүнэй дотор шалал, хүн бүхэний дүрэ татам эхэнэрэй эелдэр дурэ бин! Гурбадһан—Федор Шалпийнай, оройдой суута зурагын портрет болоно. Федор Шалпийнай

анха түрүүшын оройдой революционий үдэрүүдтэ «Дубиньска», «Марсельеза» гэхэн дунуудаа хүнэй досоо хаха оромоор худалжа, тэмсэлшдэй сэдхэл зураһандэ дүлэ һосон, баатариг хүүсөөр зоригжуудлаг байгаа юм. Шалпийнай портрет хүнэй дурэ нур зураха шуналта дуй дуршэлыи эгээн дээдэ шанартай бүтээд болоно.

Серовой зураһан бага балшар үхибүүдэй портретудыи мүн лэ хүнэй сэдхэл худалгэмэ, хөөршөөмөр юм. Тэдэний дунда «Мика Морозов» гэжэ ялалздаһан һонортой, стуг дээрһээ дары хараһан наадашаар зантай, тасажэ ядан байһан хубүүнэй зураг, элдэб зурагуудыи тархаша ургааар башээр шуһан хараһан Саша Серовой ба бусад олон үхибүүдэй зураг портретуд бин.

Мун В. А. Серов тэрэ үеи хаанта Репин элдэб асын баяд, ноёлойше портретудыи зураг байгаа юм. Тэдэний тоодо хатан ахайнаар Юсуповай, Орловай, мун М. Морозовой портретуд уран шадабарин талаар ехэ наринаар зурагданхай. Гэһыи В. Серовой зураһан баяд, ноёдой портретуд даһар даллаар шөлөөһон худатай. Үнэндэ ажаллаа зной эволюцион яларал дээрэ бажан байһан ноёд һайдуудыи һайфа харадаггүйи гэршэлһа. Ниггэжэ даллаар нхалдан, зурадаг ажаллаһыи заримдаа сэхэ ойлгомоор сатира болгодоһоор (жэшээхэдэ, фэрикант Гаршманай портрет). Тимхээ В. Серов портретныи жартаа хэзэгайраһагүй демограф байһан гэжэ харагдажа болоно. Тинч В. Серовой үзэл бодолой хүн зоние мүлжээ, дархаа, баяжахэ үзэлтэй зонудта харша байһыи едэ портретуд гэршэлһа.

Мун түүхынһыи худатай зурагуудыи В. Серов өөрингөө демограф үзэл баримталан зурадаг байгаа. Тэрэний Петр I хааныи зураһан зохёолһоон элпир гарна. Эндэ ехэ шамаруун гэхээр ноуртай, зориндоо хүржэ шалдаха шумурай, сасан хүнэй шайрай Петр I зурагдад, хажуугаарнь хүнэй хүсэ худлэ, арһа маха гамгүйгөөр шобторон зобонһон худда ажалда удэрһан тудһан зоние харуулалса. Эһэнь Петербург хотын эхин барилтанууд болоно («Петр I—худалмэридо» гэхэн зураг).

Мун В. А. Серов Крыловой басиннуудта зориулан, бүхэли цикл зурагуудыи зуража, тэдэ зохёолнуудай уха бодолыи дэлгэн гаргаа юм. В. Серов театруудай зүжэгүүдыи шамгалэн доһоо ажалда ехэ дуйтэй, шуналтай байгаа, энэ талаар һонирхолтой худалмэришдээр бүтээжэ (жэшээхэдэ, 1907 ондо эсэгынгэ—А. Н. Серовой бэшһэн «Юдиф» гэжэ оперыи шамгалэн зураа бэлэй).

Алдарт уран зурааша В. А. Серовой бүтээлиудын манай совет зной сэгнэһэгүй үнэтэ уг баялг болоно. В. А. Серов XIX зууи жэлей ахин үеи оройдой зураһан бүтээгдэ искусствын алдар суу түгэс нэрэтэйи нэгэн болоно.

Георгий ГЛУЗМАН, искусствөөд.

Хүгжэмдэ һураха, дурлаха гэзһэмнэй ондохон хэрэг ааб даа. Тэрэни хара баһаһа хойшо шулаха хэрэгтэй ха юм. Хүгжэмэй эрдэм ухае залуу үетэндэ нэбтэрүүлжэ талаар Буряадай АССР-эй артист Н. И. Маторин ехэһэн амал ябуулна. Энэ хүмнэй недели бүхэндэ Улаан-Удын 3-дахи һургуулида ошоно, хүгжэм тухай хөөрлөдөнүүдэ үнгарзон. Зураг дээрэ: Н. И. Маторин.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЭРХИМЭЭР ҺУРААЛ ҺАА...

Орон нотаг соогуураа ябала ерэхэ гэзһэ ехэ һонирхолтойи ба тунатайи байдаг. Улаан-Удын 11-дехи профессионально-техническэ училищин 15-дехи группын кинохеманигуудай курсантууд училищи

соогоо социалис мүрьсөөгөөр һара бури туруу һуури эзэлдэг юм. Энэ группынхид октябрий һара соо хоёр үдэрөөр Улаан-Удһөө 40 километр сааша аяншалжа ерһэн юм. Гансаһе тэрэ бэшэ, харин аккурсаар ЛРЗ-гэй хэмтын байра болон цехүүдээр яобажа

хараһан байна. Эрхим һайнаар һуралсадаг энэ группын һурагшад училищини комсомолой организаци болон һурагшадтай советэй шидхэбарини ёһоор, оперо, баледэй театрта тулбэригүгөөр орохо болобо.

Д. БАДМАЕВ.

САНАГЫН КЛУБТА ОРОЖО ҮЗЫТ!

Санагын хүдөөгэй клуб эндэхи нотагай соёл бодисоролой ёһотой гудамта боложо шалдаа. Клубыи дагша Сажыи Балахавич Ардаев худалмэришдэй эрхөөр эмхидхэһэн дээрһээ арад знойнгоо дунда ябуулагдаха культури хэмжээ ябуудануудыи сэг үргэлжэ һонирхолтойгөөр үнгарһа.

амжалтануудта урталһан лозунг. Тэрэ халда «Коммунизм» колхозой гашүүдыи саашала хэжэ бүтээжэ ажалдан зоригжуулна. Тэндэ колхозой маһида, тархан ажалтай худалмэришдэдэй абалһан социалис уялануудыи хараһанай. Хүндэ-лэлий сэмбар дээрнэ ажалтай түрүүшүүдэй нэрэ оһог, фото-зураг тобоисо башагтай, тодоор харуулаатай. Ажалһын үрэ дун согсологдон харуулагдаһа.

ходоодо олон байдаг. Уран һайнаһай самодельностини концертнууд нотагай знойн аңгарал ехээр татана. Тэндэ эмхидхэгдэл элидхэл, лекци, хөөрлөдөөдэ Санагын ажалшад олоороо суглардаг боложо заншаа.

Клубай дэргэдэхи уран һайнаһай самодельностини бүлгэмэй худалмэришд башанар, врачнууд, колхознигууд эдэбхитэйгээр хабаадалса. Самодельностини артистнарай табигдаг концерт холын гүүртэ, отарын маһида, хүршэ «Байгал» колхозой хондотой хүндэтгөөр хулеэгдэдэг боло, Тэрэний худалмэришд һургуулин һуралсалай талаар директорай орлодшо Шойдоков хуэ-лөрида.

Б. ШОЕНОВ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНБ? МАЛШАД—МАНАЙ АНХАРАЛ СОО

дэй хэрэглэмжыи хангаха гэзһа тон үргэн ойлгомжотой асуудал. Мүнөөнэй худлэ нотагай ажалшад ажаһуудалайнгаа талаар хотынхидһо юугарыи дутагдагуй. Тинхээһыи манай промкомбинат худалмэришдэдэй эрилта хэрэглэмжыи һайнаар хангахын тула али бүхы арга боломжнуудаа бүрин хэрэглэжэ ажалланабид.

сүүртэ, отаранууд дээрэ ажаллаха байгшалай, хэрэглэмжыи хангахын тула сэхэ гартыи, ажал дээрнэ ошожо, тэдэний эрилта һонирхыи асуужа, таараха хэрэгтэй юмһыи занхуулаха, тэрэниһеи түргэн хураана соо бүтээжэ үзэхэ гэзһа манай комбинатай тоһоо тодорхой худалмэри болон. Энэ талаар тус аймагай бүхы 21 колхозой холын душа гаран ферма, отарануудыи хоёр машиннар эрьһэн тойрон ябажа ажалланабид. Тинхэдэ Хужар, Шара-Азарга, Енгорбой, Санага, Угата-Далхай, Бургуй, Ламин, Усановка, Хуртага, Харшай, Нарин, Армаг, Алцаг гэхэ мэтын холын нотагаудай галаар дээгүүр абадаг маршуудтайбид.

Мун Цахир, Баян-Гол, Санага тосхонуудтахи һалбаринуудай эриһон тойрон һуугаа колхозуудыи сүм хангана. Энэ шэнэ жэл соо эдэний үргыи бүри ехэдхэжэ, олон гүүртэ, бригаданууд дээрэ ябажа ажаллуулхаар хараалһанбид.

Худөөгэй малшад, таряашдаһаа абаһан захилнуудыи хаанаһыи худалмэригүгөөр дүүргэдэг заншалтайбид.

Холын малшадта гараһан маһишманай өбөдой мастер, сабшанар, часай мастер, парикмахер гэхэ зэргын мэргэжэлтэдыи абажа абадаг юм. Эдэ мэргэжэлтэд маһишдай байрада ошожо, хубсаһа хунар оюулаха, стол, стул болон бусад мебель хуулжэ байбалин захиал абажа, бага зэргэ аһуулаха жэжэ бужа юмһыи тэндэни гүйсэхэдэ гүдэгд байлаха юм. Гадна түрүүнэй ажаллада абаһан захилайнгаа бэлэн болһон юмһыи асаржа үгэдэг, өбгөдөж байгаа хубсаһанай хоёрдохи хэмжүүр таарамжыи шалдадаг байна. Мүнөө үбэлэй үедэ хэдэн айлууд нэгэ гезарта һууддаг болонхой. Энэни соёл гэгээрэлай, олонштын ажал ябуулхад аятай, мун манайи худалмэришд ашагтай. Тэндэ ошоһон манай мэргэжэлтэд өһөдөнгөө ерһэн тухай малшадта дары зарлаад, юмэ захила, заһуулаха хүнүүдыи суглуудан, тэрэ дорюо ажаллаа ахилдаг байха юм. Гансахан таарамжгүй талань юуб гэхэдэ, манай мэргэжэлтэдэй абажа ябаһан бүд бараагаа табижа ажалшадта харуулаха, ажаллаха таатай гэдгүүр, мун доһоо, хооллоһыи болоходонь баһат зохисотой бай-

далгүй байдаг юм. Энэни тухай аймагай эмии зургануудар харилсан зохино арга хэмжээ абаха наһаатайбид. Тэд манай мэргэжэлтэдэй ямар нотагуудар хэлээ яобаха, хаана хонхоо хуэ-тарын бүхы сагайи хубаар гаргаһан гурим, маршурт зохёожэ ажаллуулхамнай. Тинхэдэ сомоной Совет, колхозой правленүүдтэй харилса манай хүнүүд тогтожо ажаллаха, хонхоо, эдэ хоол бариха газартаи тиймэ арга нухээл олохо хэмжээ абахаар харааланхайбид.

Арад зноймнай ажабайдал улам бүри һайжаржа, хүнүүдэй соёл культурын хэмжээ дээшлэхэтэй нэгэн хамта тэдэний ажаһуудалай эрилта хэрэглэмжэ хэмгүй ургана. Энэ ургалтманай гансахан тоогоороо бэшэ, харин шанарай, түхэл мөргэй болон олон янзын үнэгэ хэлбэрээр эрбэ нарин болоо ха юм.

Эдэ зорилгонуудыи хангахын тулада манай коллектив бүхы эди шадабаряа, эдэбхи үүсхэлээ гарган оролдохо.

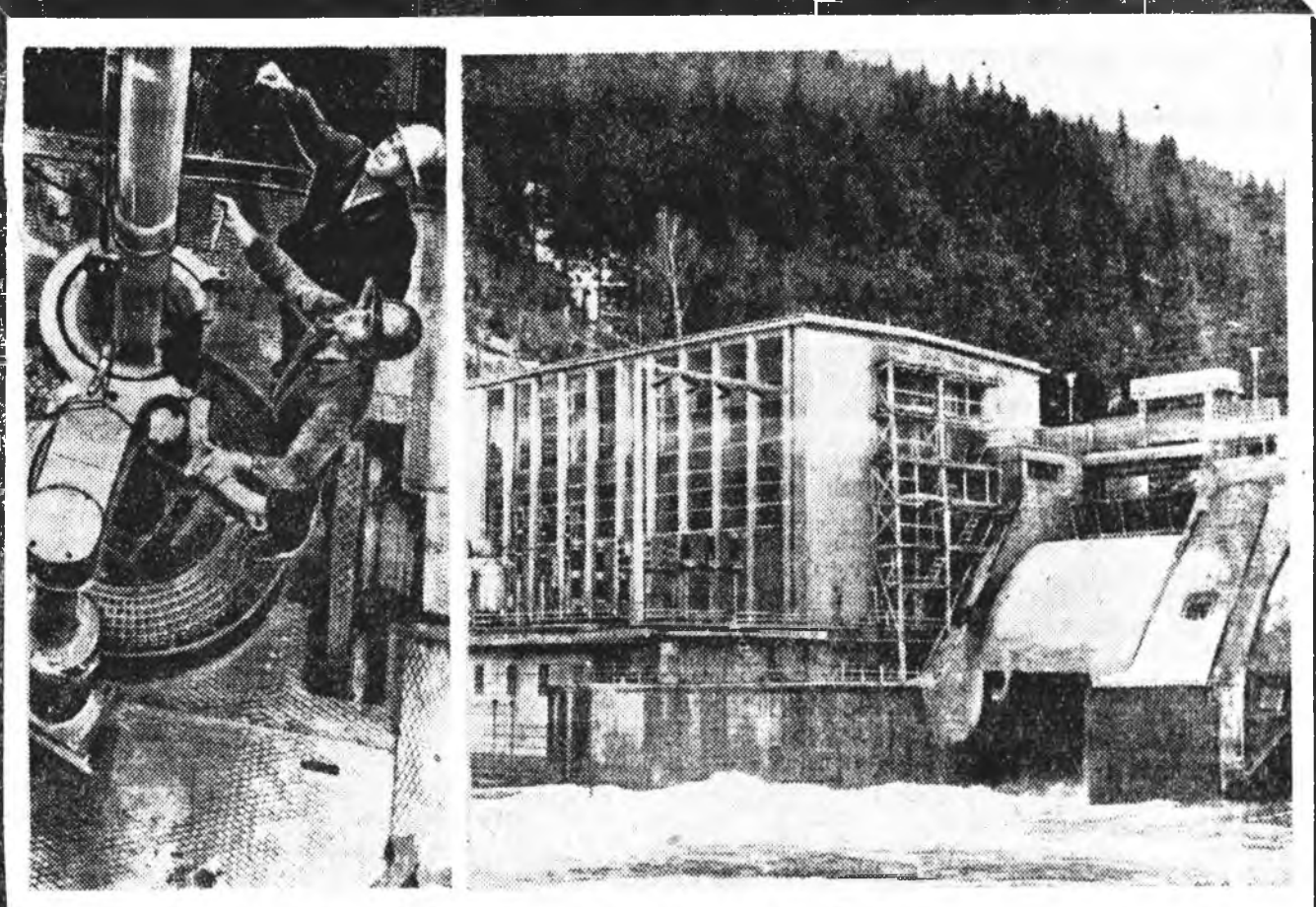
Е. С. БАКТАЕВА, Закамескын ажаһуудалай талаар хангаха комбинатай главно инженер.

РУМЫНИ—ЗОХЁОН БАЙГУУЛГЫН ОРОН

Арадай Республикада бусажэ ерһэнэйи наһаа, мун намтай хүнүүдээ «Яхар һайн эрбэ гашаата?» үзэл байгаа. Тинхэдэни бодоходоо, бага сага мэдэн алдадаг байр юуб гэхэдэ, элдэб соһоо гол шулаһа хөөрхө гэхэ тинхэ хэрэг бэшэ байшоо.

Гуулхы ажалай бурьялхай быһыи мэдэрһэн, социалис байгуулалтын талаар республикын туйһанай амжалтыи алхам бүхэдэ хараһан байһанбид. Арджеш мурэн лэвэр барилдажа байгаа гидроэлектростанцини барилгада хүрөөбид. Манга гаран хүнөө бүрндэһэн коллектив эндэ ажаллана, тэдэний дунда залушууд олон. Ажал худалмэришд нэгэ жагдээр, дадайсэ ехэтэйгээр ябаһа.

Арджешой гидро-барилгашадай эрилта ажаллаар урмашан, тэрэни харьялаа түргэн урасхалта гол мурануудыи хаазарлажа байһан залуу сибирягуудтай эзэлүүдгүй зэргасуудан харадаг байбид. Эдэманай үүдэлдэ эдэбхи үүсхэтэй, хэдэниһыи сагта баатарчалга гаргахар бэлэн, өөнтөрһоо үмэххи уялга дүүргээр үндэр мэдэрэлтэй зон. Иймэ барилтанууд шэнэ хүниие

Румыни Арадай Республика. Энэс угаа ехэ зохёон байгуулхы амал хэгдэмэ байдаг. Нефть энэ оройной ехэ баялгыи болоно. Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо олон шэнэ урхайнууд элпүүлгэдэ, нефть түхээрлгын промышленность байгуулагдаа. 1962 ондо үрэмдэлын бүхы худалмэрини 50,3 проценти турбинна аргаар хэгдэ, үрэмдэлгэ 1961 онойхитой сасуулбал, 7 процент түргэнеер хэгдэжэ болон байха юм. Зураг дээрэ (зүүн гартал): 1. Плештискыи облатини нефтини олозборилгодо гүнзгыи үрэмдэлгэ хэгдэмэ байна. 2. Пынгарцаи ГЭС — Бистрица муран дээрэ барилдажа байһан эрбан хөөр гидроэлектростанцинуудай нэгэниһи болоно.

шарай хубилгала хэрэгтэ туһална. Техническэ дэбэлтгыи дэмжэн түргэдхэнэ».

Промышленность болон худөө ажаһыгаа хурдан түргөөр хөгжөөхтөө хамта, ажалшадтай байдал һайжаруудаа, соёл культурыи дээшлүүлгэдэ арадай Румыни аймагтар ехэ аңгарал хандуулна. Орон доторнь барилга үргэнөөр эрихэгдэнэ— гоё һайхан байһанууд хараһар байһан гэхээр урган бодоно.

Республикын ажабайдалай үшөө нэгэ ондо шэнжэла аңгаралаа хандуулангүй байһын аргагүй. Улад зон түүхын, соёл культурын шулаха асуудлануудта тон аңгаралтайгаар хандана, үндэһэн искусствөө болон арадай уран бүтээлий ажалыи үндэрөөс сэгнэнэ. Уран һайнаһай бүтээмэйхидэй ехэ бэлгэ шадабаритайгаар табигһан хатар наадан, гүйсэхэһэн дуунууд бидэний дүрэ булһагаа, зурха сэдхэлыи манай хашаагаа. Олон музей, хүшөөнүүд арадай түүхэ тухай, эрхэ сүтөөһөнгөө түлөө тэдэний ялга тэмсэхэн тухай, мун шэнэ байдалтай тогтоһон тухай хөөрөнэ.

